



SOCIALDEMOKRATERNAS

FÖRSLAG TILL STRATEGISK PLAN

FÖR REGION NORRBOTTEN

2020-2022



Socialdemokraterna
NORRBOTTEN

Tillsammans för ett Norrbotten i världsklass

I vårt Norrbotten ska välfärden vara rättvist fördelad och tillgänglig för alla. Vår sjukvård ska hålla absolut toppklass.

I Norrbotten har vi stora utmaningar för att vi ska bli friskare och må bättre. Vi socialdemokrater jobbar hela tiden för att alla i Norrbotten ska ha tillgång till behovsstyrd och högkvalitativ vård och omsorg när de behöver det.

Alla i hela länet ska ha tillgång till en bra och tillgänglig sjukvård. Vi vill därför fortsätta utvecklings- och förändringsarbetet och genomförandet av Närsjukvården. Vi arbetar ständigt med förbättringar vilket är avgörande för att vi långsiktigt ska klara såväl en jämlik vård, en stark ekonomi som vår kompetensförsörjning – så att vi har förmåga att ta tillvara nya medicinska metoder, behandlingar och läkemedel.

Vården ska omfatta hela livet. Lika självklart som det är med vård i livets början genom mödravårdscentraler och barnvårdscentraler vill vi att det ska vara när du har blivit äldre. Inrättande av äldreomsorgar med geriatrisk kompetens och palliativ vård skapar trygghet och kontinuitet för en utsatt grupp patienter.

Ett huvudmål i arbetet med en god vård är att den ska ha en hög tillgänglighet. Ingen ska vid sjukdom behöva vänta på behandling eller lindring. Norrbottningarnas välfärd ska vara i världsklass. Välfärden bygger på fungerande samhällen. Det är självklart att vården ska vara offentligt finansierad och styras utifrån människors behov – inte utifrån efterfrågan eller vinstintressen.

Vårt stora län och våra avstånd ger oss särskilda utmaningar inom vården. God tillgänglighet genom livets alla skeden oavsett var man bor i länet förutsätter fortsatta satsningar på utveckling av digitala lösningar. Norrbotten ska fortsätta ligga i framkant med att erbjuda vård på distans och via teknik. Genom distansöverbyggande lösningar stärker vi vardagskontakten mellan vården och patienten och erbjuder norrbottningarna digitala lösningar som stärker tillgängligheten.

Vi behöver bli friskare och må bättre i Norrbotten. Ett långsiktigt och brett folkhälsoarbete är avgörande för hur vår välfärd och livsmiljö utvecklas. Folkhälsa och livskvalitet är svåra och komplexa frågor. För att ohälsan i vårt samhälle ska minska behöver vi insatser inom många politikområden. Inte bara inom sjukvård och omsorg. Ett ökat folkhälsofokus kommer att krävas i skolan, i arbetslivet och i aktiviteterna i föreningslivet för att möjliggöra för fler att få det goda livet.

För ett attraktivt Norrbotten krävs ett aktivt kultur- och idrottsliv. I ett bra samhälle för alla är kulturen och fritidsmöjligheterna jätten i degen för det bästa livet och den bästa hälsan i Norrbotten.

Våra utmaningar är många, ofta är de väl kända men de är också utmaningar som samtidigt kräver både snabba och mycket långsiktiga insatser. Socioekonomiska skillnader ska inte styra hälsan genom livet. Insatser behövs inom länet för att minska ojämlikheten.

Arbetet med att minska den psykiska ohälsan hos barn och unga är prioriterat. Det förebyggande arbetet förstärks genom satsningar på ungdomsmottagningarna och barn- och ungdomspsykiatri ges förutsättningar att korta köerna. Samverkan, flexibilitet och anpassning till förändrade och nya behov är en nyckel för att möta dagens och morgondagens behov. Tidiga och riktade insatser till barn och ungdomar som ligger i riskzonen för att dras in i drogberoende är en viktig nyckel för att minska droganvändandet. Personer som arbetar inom vården behöver kunskap om den utsatthet som följer med att befinna sig i minoritetsposition för att säkerställa ett gott bemötande för till exempel HBTQ personer.

Möjlighet till livslångt lärande, förutsättningar och stöd för fortbildning, uppgiftsväxlingar och förändring av uppgifter för vårdens olika yrkesgrupper kommer att vara avgörande för att kunna erbjuda kvalitativ vård i hela länet. Satsningar på kompetensutveckling för vårdens alla yrkesgrupper ger ökad kontinuitet och skapar trygghet inte minst för äldre och kroniskt sjuka patienter

Vision och värdegrund

Region Norrbotten ska arbeta för alla människor som bor och verkar i länet. Då verksamheten bygger på invånarnas behov, krav och förväntningar läggs stor vikt vid att verksamheten, synliggör och förklarar de beslut som tas och vilken effekt dessa får. När alla i länet upplever att Region Norrbotten är till för dem har regionen kommit en bit på vägen mot visionen, ”Tillsammans för Norrbotten – bästa livet, bästa hälsan”.

Region Norrbottens värdegrund ska utgå från en humanistisk människosyn som vilar på respekten för människovärdet och grundar sig på FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och FN:s konventioner, till exempel barnkonventionen. Dessa betonar demokrati genom:

- Alla människors lika värde och individuella rättigheter och plikter som utövas under lagarna.
- Kreativitet, engagemang, delaktighet och ansvarstagande som ett uttryck för ett aktivt medborgarskap.
- Öppenhet, samverkan och hållbarhet där kommande generationers livsmöjligheter garanteras ekologiskt, ekonomiskt och socialt, vi tar klimathotet på allvar.

Värderingar

Det är värderingar som ger stabilitet och synliggör det regionens verksamheter gemensamt står för och styrsättet att arbeta.

Medborgarna

Region Norrbotten är till för medborgarna. Det är alltid utifrån deras fokus arbetet utformas och beslut fattas. Regionen arbetar för att det ska vara bra att bo, leva och arbeta i Norrbotten.

Kvalitet och säkerhet

Region Norrbottens medarbetare gör rätt saker i rätt tid med god kvalitet. Regionen prioriterar patientsäkerhet och arbetar i all verksamhet för att skapa en bra och säker arbetsmiljö genom att förstå, förebygga, åtgärda och mildra konsekvenserna av identifierade risker, tillbud och olycksfall. Avvikelse används som informationskälla och inspiration för ytterligare förbättringar.

Respekt för varandra

Respekt bygger på en ömsesidig tillit med respekt för varandras idéer där alla kan vara med och påverka utifrån jämställda förutsättningar. Alla medarbetare har då möjlighet till utveckling utifrån sina individuella förutsättningar och är varandras förutsättningar och arbetsmiljö, varje dag.

Etisk plattform

Region Norrbottens samtliga verksamheter ska vara tillgängliga och anpassade för alla oavsett personliga egenskaper, bostadsort, ålder, kön, funktionsvariation, utbildning, social ställning, etnisk eller religiös tillhörighet, sexuell läggning eller könsidentitet och uttryck.

Hälso- och sjukvården ska utgå från den etiska plattformen som bygger på följande tre grundprinciper:

- Människovärdesprincipen som innebär att alla människor har lika värde och samma rättigheter och plikter oberoende av personliga egenskaper och funktioner i samhället.
- Behovs- och solidaritetsprincipen som anger att resurserna i första hand bör fördelas till de områden där behoven är störst.
- Kostnadseffektivitetsprincipen som fastslår att man bör eftersträva en rimlig relation mellan kostnader och effekt då man väljer mellan verksamhetsområden eller åtgärder mätt i hälsa och livskvalitet. Rangordningen innebär att om det finns effektiva åtgärder så går svåra sjukdomar före lindrigare.

Region Norrbottens uppdrag och styrning

Region Norrbotten är en skattefinansierad demokratiskt vald organisation som bidrar till välfärden genom att vårda, värna och utveckla hela länet. Regionen ansvarar för hälso- och sjukvård, tandvård, regional utveckling, kollektivtrafik och kultur.

Regionens uppdrag utgår från behov, förväntningar och krav med ett jämlikt och jämställt perspektiv från de som bor och verkar i länet. Regionen arbetar för en hållbar utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina. Det regionala arbetet ska verka för att minska skillnader i samhället och skapa de rätta förutsättningarna för en god utveckling.

Jämställdhet

Jämställdhet handlar att synliggöra oskäligen skillnader mellan kvinnor och män. Vid all planering och uppföljning ska uppgifter som är individbaserade vara uppdelade på kvinnor och män, flickor och pojkar, statistiken ska även redovisas på ålder. Eventuella skillnader ska analyseras och åtgärder vidtas där det är relevant. Planering och arbete ska ha sin utgångspunkt från principerna om jämställdhetsintegrering i alla verksamheter. Jämställdhet är en nyckelfråga för Norrbottens utveckling.

Jämlikhet

Allas lika värde och diskrimineringsgrunderna är viktiga utgångspunkter för Region Norrbottens samtliga verksamheter vilket innebär att arbete mot kränkande bemötande och kränkande särbehandling ska genomsyra verksamheten. Jämlikhet är ett vidare begrepp och handlar om status och värde människor emellan inom en grupp eller mellan grupper. Vi ska även utifrån tillgänglig data avseende skillnader mellan exempelvis bostadsort, inkomst och utbildning analysera skillnader.

Planeringsförutsättningar

Hållbar utveckling är grunden

De 17 globala hållbarhetsmålen är viktiga principer för regionens planeringsprocesser och ska synliggöras i Region Norrbottens uppdrag.

Region Norrbotten ska planera sin verksamhet så att den bygger på hållbar grund vilket innebär att stor hänsyn tas till hållbarhetsperspektiven i den egna verksamheten. Utgångspunkten i hållbarhetsarbetet är den regionala utvecklingsstrategin, som alla samhällsaktörer i Norrbotten har ställt sig bakom.

De tre vedertagna hållbarhetsdimensionerna, ekologisk, ekonomisk och social, och för ner dem till regional nivå:

- Hållbart nyttjande av naturens resurser (ekologisk)
- Ett starkt näringsliv och en dynamisk välfärdssektor med hållbar tillväxt (ekonomisk)
- Goda livsvillkor och jämlik hälsa (social)

De tre dimensionerna är ömsesidigt beroende av och förstärker varandra där jämställdhet är drivkraft och resultat. Den ekologiska dimensionen sätter ramarna, eftersom det finns begränsningar för vad jordens resurser räcker till och vad miljön tål, det vill säga jordens förmåga att långsiktigt upprätthålla liv i alla dess former. Den ekonomiska dimensionen kan ses som medlet för att nå den sociala dimensionens mål om hög livskvalitet, hälsa och välbefinnande med social rättvisa.

För att Norrbotten ska vara en attraktiv region att leva och verka i är ökad jämställdhet en nyckelfråga för länet. Region Norrbottens arbete ska utgå från de nationella jämställdhetsmålen, den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet (CEMR) som regionen och länets samtliga kommuner har ställt sig bakom. Detta innebär att jämställdhetsperspektivet ska finnas med i beslut, planering, genomförande och uppföljning som sker genom uppföljningar där vi mäter oss med andra genom Jämix och Make Quality. Regionfullmäktige ska årligen debattera utvecklingen vad gäller jämställdhetsarbetet i Region Norrbotten. I Agenda 2030 är jämställdhet ett eget mål och jämställdhet ett genomgående perspektiv då jämställdhet mellan kvinnor och män är den erkänt viktigaste faktorn för en god utveckling.

Norrbottens utmaningar

Det är uppenbart att Norrbottens demografiska förspårning, som innebär att vi har en större andel äldre och yngre samt färre i arbetsför ålder än övriga Sverige, gör att vi kommer behöva använda och utveckla andra metoder och arbetssätt för att klara välfärdsuppdraget och möta norrbottningarnas behov. Digitaliseringen kommer att vara en av fler viktiga pusselbitar i framtidens Norrbotten.



Avgörande faktorer för en trygg och nära vård

Det finns ett antal avgörande faktorer som kommer påverka utvecklingen och hur norrbottningarna kommer att kunna känna trygghet för en nära och kvalitativ sjukvård.

Samverkan – Kommer att vara den mest avgörande faktorn för att trygga sjukvården för de norrbottningar som har ett större behov av sjukvård och omsorg. Då är det angeläget att det finns en samsyn och samhandling mellan sjukvården och kommunerna i Norrbotten. Med utgångspunkt från att vården ska utgå från patientens perspektiv och behov.

Det handlar om att utveckla samarbetet mellan kommuner och regionen kring den nära hälso- och sjukvården – som kan minska trycket på sjukhusen och bidra till en betydligt bättre, mer patientnära och effektiv sjukvård. Det handlar också om att ställa om vården och öka de preventiva insatserna i syfte att minska behoven av vård. Målet är en framtida hälso- och sjukvård som är mer tillgänglig och bättre på att motverka ohälsa. Den hänger ihop bättre och klarar därigenom långvariga vårdbehov och kroniska sjukdomar.

Digitalisering och tekniska lösningar – Efterfrågan av vården ökar därför behöver användningen av tekniken utvecklas. På kort sikt handlar det om att utnyttja befintlig teknik och effektivisera enklare arbetsuppgifter. På längre sikt handlar det om att bygga kompetens och en organisation som klarar framtida omställningar när det gäller sjukvårdens utveckling. Digitaliseringen kommer att påverka hela vårdkedjan och vara en avgörande faktor till att klara framtidens hälso- och sjukvård. Även inom teater, konst och föreningsverksamhet kan digitala lösningar skapa tillgänglighet hos norrbottningen.

Kompetensväxlingar och kompetensutveckling – Är prioriterat och kommer att behöva prioriteras. Tidigare satsningar på kompetensenhet, fortbildningsinsatser, engagemanget i Vårdcollege, utbildningsarvoden, utbildningstjänster och studiebidrag kommer att vara viktiga metoder för att säkra sjukvårdens kompetensförsörjning.

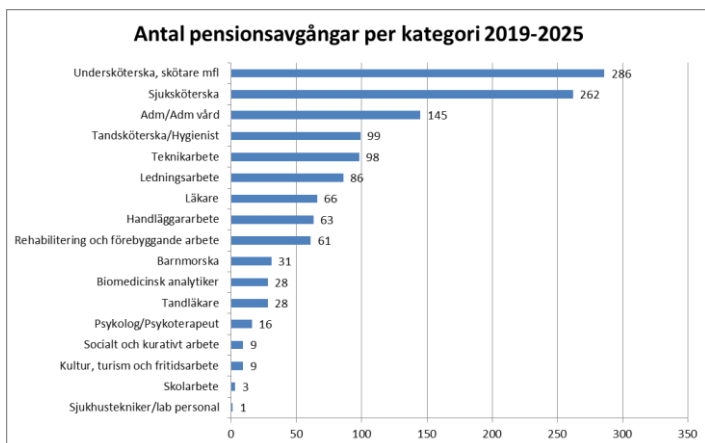
Folkhälsa – ökad insikt och kunskap om hälsans betydelse för det bästa livet. Länets unga behöver motiveras att fullfölja en gymnasieutbildning och uppmuntras att gå vidare till eftergymnasial utbildning. Men även ges möjlighet till kompletterande studier senare i livet via vuxenutbildningen, folkbildningen eller via arbetsgivaren.

Hälsa på lika villkor – Utifrån kunskap om att män har sämre hälsa än kvinnor när det gäller hjärt-kärlsjukdomar och inte lever lika länge behöver insatser göras. Unga, personer med funktionsnedsättning och de som identifierar sig som HBTQI-personer rapporterar en sämre psykisk hälsa än den övriga befolkningen, även där behövs riktade insatser.

Kompetensförsörjningen och beräknade pensionsavgångar

För december 2018 var den öppna arbetslösheten i Norrbotten 3,2 procent vilket är lägre än riket. Norrbotten har under många år en minskande arbetslöshet till skillnad från Sverige i stort.

Utmaningar kommer under de närmaste åren att vara svårigheterna att hitta rätt kompetens och sökande till de kvalificerade uppgifterna inom alla branscher. Sammantaget i Sverige beräknas behovet i välfärden öka antalet anställda med knappt 200 000 fram till 2026 utöver de 300 000 som uppnår pensionsålder. Detta kommer att kräva andra arbetssätt om inte så kommer det innebära att mer än hälften av de som är i arbetsför ålder måste arbeta inom välfärden, idag är motsvarande andel en fjärdedel.



Kategori	Antal
Undersköterska, skötare mfl	286
Sjuksköterska	262
Adm/Adm vård	145
Tandsköterska/Hygienist	99
Teknikarbete	98
Ledningsarbete	86
Läkare	66
Handlägggarbete	63
Rehabilitering och förebyggande arbete	61
Barnmorska	31
Tandläkare	28
Biomedicinsk analytiker	28
Psykolog/Psykoterapeut	16
Kultur, turism och fritidsarbete	9
Socialt och kurativt arbete	9
Skolarbete	3
Sjukhustekniker/lab personal	1
Summa	1291

För Region Norrbotten beräknas behovet av rekrytering, kompetensutveckling och kompetensväxlingar bli ett prioriterat område och det kommer att behövas satsningar på samtliga personalkategorier men vi ser särskilt behov av processer där vi säkrar vården på vårdavdelningarna och på våra hälsocentraler då dessa har avgörande betydelse för vårdens tillgänglighet och förtroende hos norrbottningarna.

Det kommer att behövas särskilda satsningar på sjuksköterskor och undersköterskor och där har vi medverkat till satsningar på sjuksköterskor på de områden där vi har verksamhet på obekvämt arbetstid. Vi ser att en liknande satsning behöver göras på undersköterskor som jobbar parallellt med sjuksköterskorna då de enligt statistik har ett lägre löneläge.

Ett breddat näringsliv och en dynamisk välfärdssektor

I uppdraget som regionalt utvecklingsansvarig ska vi möjliggöra utveckling av såväl befintliga näringar som skapa förutsättningar för nya att kunna utvecklas.

Tillsammans kan vi bygga ett långsiktigt livskraftigt Norrbotten, som snabbt anpassar sig till förändringar i omvärlden och där vi fortsätter att ta tillvara våra unika förutsättningar och möjligheter. Norrbotten är en välkommande plats där vi uppmuntrar dem som vågar tänka annorlunda och där det finns plats för alla som vill förverkliga sina drömmar. Inte minst unga kvinnor, som tidigare lämnade länet för studier och jobb, men nu har mycket bättre förutsättningar i ett mer jämställt Norrbotten.

Jämställdhet är en grundläggande rättighet och en nödvändighet för att Norrbotten ska utvecklas. Där vi måste öka kunskapen om hur prioriteringar och beslut faktiskt påverkar jämställdheten i samhället och framförallt använda kunskapen för att genomföra förändringar.

Norrbotten är en av EU:s mest innovativa regioner och har utvecklats till en arktisk testbädd för flyg, tåg, bil, däck, rymd och basindustrier. Det ska vi fortsätta att främja, genom satsningar på forskning, innovationer och entreprenörskap, men även genom att vara modigare än andra regioner, våga experimentera och ta risker. Vi behöver skapa kreativa och toleranta miljöer som lockar till sig talanger och innovatörer. Norrbotten är världsledande inom naturbaserade näringar samtidigt som våra kulturella och kreativa näringar växer snabbt. Här, och i flera andra framtidsnäringar, finns spännande, hållbara och gränsöverskridande affärsmöjligheter, som kan locka internationella investeringar och etableringar. Samspelet mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor är en framgångsfaktor.

Utvecklingen mot en mer personcentrerad vård och hälsa, som erbjuder mobila och digitala lösningar i hemmiljö, öppnar också möjligheter till nya innovationer och tjänster. För att främja innovationskraften i offentlig sektor kan smartare upphandling bidra till att stimulera innovativt företagande, miljödriven näringslivsutveckling samt innovativa offentliga verksamheter. Det handlar om att inte utesluta nya lösningar i den traditionella upphandlingen. Att man inte avslentrian upphandlar det ”gamla vanliga” utan aktivt strävar efter att handla effektiva tjänster som löser verksamhetens behov.

Perspektivet Samhälle

Perspektivet SAMHÄLLE beskriver hur förutsättningar för Norrbottens utveckling ska tas till vara med befolkningens behov som fokus i samverkan med kommuner, myndigheter och andra aktörer för att uppnå målen utifrån det regionala ledar- och utvecklingsansvaret.

Strategiskt mål: Hållbara lösningar

På både strategisk och verksamhetsnivå ska fokus på de globala hållbarhetsmålen vara prioriterat och är en förutsättning för att Norrbotten ska kunna ställa om till ett robust och resurssnålt län där naturens resurser nyttjas på ett hållbart sätt och en cirkulär ekonomi.

Regionen ska fortsätta med att ta fram rapporterna i serien regional förnyelse för att ha fakta och underlag för kommande prioriteringar.

Strategiskt mål: Hållbart och starkt näringsliv

Vi behöver ett konkurrenskraftigt och brett näringsliv som gör att kvinnor och män vill både stanna kvar och flytta till Norrbotten. Det förutsätter att det finns möjligheter till en spännande fritid och tillgång till mötesplatser där man kan ta del av kultur, miljöer för rekreation och friluftsliv. Vi behöver också kreativa och innovativa forsknings- och studiemiljöer och som stärker välfärden.

Den sociala ekonomin kan spela en betydligt större roll för deltagande, egenmakt och arbetstillfällen. I Norrbotten finns det fortfarande personer som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. För att nyttja allas förmåga och för att stärka länets tillväxt ska Region Norrbotten stimulera till att fler arbetsintegrerade sociala företag kan starta där Region Norrbotten kan köpa tjänster inom områden som stärker sjukvårdens möjlighet att fokusera på vårdens uppdrag. Mer formaliserade former av samverkan mellan regionen och civila samhället behöver utvecklas.

Strategiskt mål: Jämställda förutsättningar för kvinnors och mäns delaktighet

Med jämställda förutsättningar för kvinnor och män, flickor och pojkar kommer vi få ett mer jämlikt Norrbotten på samtliga områden. Under medborgardialogen och handslaget med norrbottningarna efter dialogen ”Kraftsamling” var vi överens om att fokusera på unga, integration, jämställdhet och mångfald för att göra Norrbotten till ett attraktivt län. Den dialogen behöver fortsätta och utvecklas.

Arbetet med att motverka mäns våld mot kvinnor, fokusera på ekonomisk och demokratisk jämställdhet och stärka kunskapen och insikten om effekter av jämställdhets- och genuskompetens behöver stärkas.

Region Norrbotten ska ha en betydande roll bland fler regionala aktörer i arbetet att tillsammans stötta kvinnor och män till hälsosamma levnadsvanor genom hela livet för att bibehålla en så god hälsa och livskvalitet som möjligt. Det ska gälla för alla människor, oavsett ålder, kön, könsidentitet, sexuell läggning, funktionsnedsättning, religion, etnisk tillhörighet, geografisk boende ort och socioekonomiska förutsättningar.

Region Norrbotten ska arbeta för att stärka den kulturella infrastrukturen och civilsamhällets olika aktörer som är målgörare. Det innebär att det behövs institutioner, scener och miljöer som är tillgängliga för alla i hela Norrbotten. Den kulturella infrastrukturen kan stärkas genom ökad samverkan och samordning mellan institutioner, främjande verksamheter, kommuner, föreningsliv och professionella kulturskapare.

Unga i Norrbotten ska ha möjligheter att vara delaktiga i samhällsutvecklingen och påverka beslut, därför har Region Norrbotten ett uppdrag att utbilda unga samhällsintresserade.

Strategiskt mål: Ta det regionala ledarskapet

Norrbottens 14 kommuner har mycket olika förutsättningar att arbeta med utveckling och tillväxt. I framförallt de mindre kommunerna måste Region Norrbotten ta på sig ett ansvar att samverka med kommunerna både med personella och ekonomiska resurser för att vi inte ska få ett ännu mer segregerat län.

Region Norrbotten har ett omvittnat bra samarbete med LTU vad beträffar utbildningar på hälsoområdet, det är bra. Kommunerna och framförallt de små kommunerna har inte förutsättningar till en liknande samverkan. Därför bör Region Norrbotten tillsammans med kommunerna åstadkomma mer samverkan med LTU för att trygga tillgången till utbildad arbetskraft på ett flertal väsentliga områden. Det gäller såväl grundutbildningar som olika slags kompetenshöjande utbildningar.

Region Norrbotten ska utifrån det regionala utvecklingsansvaret bedriva påverkansarbete regional, nationellt och internationellt.

Norrbotten ska göra en förstudie för möjligheten att kunna få aktör som kan bevilja så kallade mikrolån. Norrbotten ska bli Sveriges mest välkomnande och nytänkande län.

Perspektivet Medborgare

Perspektivet MEDBORGARE beskriver de viktigaste målsättningarna för Region Norrbottens verksamheter för att kvinnor och män som medborgare ska få sina behov ska tillgodosedda och leda till det bästa livet och den bästa hälsan.

Strategiskt mål: Hållbart resande

Det ska finnas förutsättningar för att Norrbottens invånare ska kunna resa för att arbeta och utbilda sig eller för andra vardagliga syften. Det gäller både kollektivtrafik och infrastruktur för annat resande. Kollektivtrafiken med buss och tåg ska vara säker, effektiv och miljövänlig. Kollektivtrafiken ska utvecklas utifrån ett medvetet jämställdhetsperspektiv.

Strategiskt mål: Ett Norrbotten som berör

Norrbottningarna ska ha god tillgång till kulturupplevelser. Kulturen bidrar till ett rikare liv, personlig utveckling och ett vidgat perspektiv på tillvaron. Alla norrbottningar ska kunna se och göra, uppleva och höra kultur på olika platser i länet.

Region Norrbotten ska stärka nationella minoritetens och urfolket samernas kulturskapande och utveckling av kulturella uttryck, identitet och språk. Deltagandet i kunskapsnätverket för samers hälsa och utveckling av kunskapscentret i Jokkmokk är bra initiativ för att öka kulturförståelsen och forma insatser som bättre möter den samiska befolkningens behov.

Strategiskt mål: Jämställd hälsa

Kvinnor och män ska ha jämställda förutsättningar för hälsofrämjande och preventiva insatser. Hälsosamtalen för 30-, 40-, 50–60- och vid 65 års ålder för att förebygga hjärt- och kärlsjukdom, diabetes, psykisk ohälsa och cancer ska prioriteras. Vi ser stora skillnader i Norrbotten vad gäller hälsa som inte är acceptabla och därför behöver folkhälsoarbetet stärkas.



Strategiskt mål: En god och jämställd vård

God vård innebär att vården är tillgänglig för en kontakt samma dag du söker den, den är kunskapsbaserad och ändamålsenlig, säker, individanpassad, effektiv, jämlik och jämställd. Patienter och närstående ges möjlighet att bli delaktiga och aktiva partners i den egna vården. Angeläget är att samordna insatser för rehabilitering och habilitering med tillgång till hjälpmedel som gör att behoven av sjukvård kan minska. Området psykisk hälsa är prioriterat. Samverkan mellan länets kommuner och

sjukvården kommer vara avgörande för att ge trygghet och för att användanda länets resurser på bästa sätt.

Palliativ vård och värdig vård i livets slutskede behöver stärkas och samverkan med kommunens omsorg utvecklas. Det ska vara tryggt för patienter och anhöriga att kunna få stöd i livets mest utsatta situation i livet.

Perspektivet Verksamhet

Perspektivet VERKSAMHET beskriver de viktigaste målsättningarna för utveckling av verksamheten som möter norrbottningarnas behov och utvecklar medarbetarna för en vård som drivs och finansieras med offentliga medel.

Strategiskt mål: Hållbar förnyelse

Det kommer att kräva förändringar för att möta behovet och använda våra resurser optimalt när det gäller struktur, teknik, arbetssätt och hur vi erbjuder norrbottningarna den vård de behöver. Region Norrbotten ska inta en aktiv roll kring life sciens vilket möjliggör verksamhetsförlagd utveckling i samverkan med aktörer som jobbar med framtagandet av ny teknik och framtidens läkemedel.

De digitala lösningarna med lättakut på länets större hälsocentraler och vårdapp till norrbottningarna via 1177 som möjliggör kontakt med vården när det är den bästa och möjliga lösningen är en utveckling som möjliggör en nära vård. Det kommer att skapa utveckling av information till norrbottningarna, öka tillgängligheten och ge förändrade arbetssätt inom vården. Alla aktiviteter inom digitaliseringsområdet ska leda till en enklare vardag, ökad öppenhet, högre kvalitet, mer effektivitet och möjliggöra samverkan mellan verksamheter och kommunerna.

Strategiskt mål: Attraktiva verksamheter

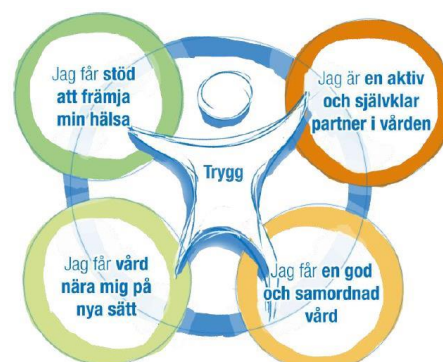
Region Norrbotten har en verksamhet och uppgifter som gör att det spännande att söka sig till och det är hit nya medarbetare flyttar då de får jobba i verksamheter som är progressiva, utvecklar länet och inför kunskapsbaserade metoder som främjar hälsa och delaktighet.

Strategiskt mål: Delaktighet och jämlikhet

Sjukvården och verksamheter ska utgå från att patienter och anhöriga vill vara delaktiga. Med hjälp av strategiska dokument som antas av regionfullmäktige hittar vi en bred samsyn genom dialog. Vi främjar ett gott bemötande kring ungas delaktighet i Norrbottens utveckling och tar vara funktionsrättsrörelsernas erfarenheter av vården vilket gör att vi bli bättre att se till helhet, samverkan och omtanke om norrbottningarnas behov. Erfarenheter och synpunkter ska tas tillvara på ett systematiskt sätt på individ-, verksamhets- och systemnivå.

Strategiskt mål: Nära vård på nya sätt

För att klara den demografiska utmaningen med allt fler äldre behöver vård och behandling i större utsträckning flyttas från specialiserad vård till primärvård och från sjukhusvård till mer öppna vårdformer. Målbilderna som tagits fram i 2030 är tydliga och ger färdriktningen. Äldremottagningar kommer att skapa trygghet för de allt fler äldre i Norrbotten.



Prioriterat är ytterligare satsningar på ambulanssjukvården och vården som är på väg. Sjukvården börjar redan när ambulansen är på plats hos patienten med de första provtagningarna, syrgas och medicin. Ambulansen är en rullande sjukvårdsinrättning och en massa förberedelser görs på vägen till sjukhuset. Ambulanssjukvårdarna utvecklar hela tiden sin verksamhet för att möta behoven på bästa sätt.

Perspektivet Medarbetare

Perspektivet MEDARBETARE - Region Norrbotten ska vara en attraktiv arbetsgivare som tar tillvara medarbetarnas resurser och låter dem växa och utvecklas tillsammans i arbetet.

Strategiskt mål: Långsiktigt arbete med kompetensförsörjning

Detta kräver ett aktivt och strategiskt ledarskap för förnyelse så att alla yrkesgrupper som finns idag och nya som kommer att behöva tillföras ges möjlighet till god arbetsmiljö och trivsel, utveckling i yrket och kompetensutveckling för karriärutveckling samt för att kunna utvecklas som individ och med uppgifterna. En riktad satsning på en karriärmodell för undersköterskor ska tas fram för att uppgiftsväxlingen ska kunna ta fart.

Uppgifts- och kompetensväxling inom och mellan yrkesgrupper är ett fortsatt viktigt utvecklingsområde. Regionen ska arbeta strukturerat med att skapa förutsättningar för, samt erbjuda kompetensutveckling av befintliga medarbetare. Nya arbetsätt är en förutsättning som kräver såväl innovation som ständiga förbättringar och förändringar.

Regionen ska stärka kunskap kring genuskompetens och ha jämställda villkor för kvinnor, män och de som definierar sig på annat sätt, oavsett bakgrund. Alla ska ha möjlighet att kombinera yrkesarbete, studier och familj. Mångfald ska främjas, ses

som en tillgång, och regionen vidtar aktiva åtgärder för att förebygga och motverka all form av diskriminering och kränkande särbehandling.

Strategiskt mål: Utbildning och utveckling av medarbetare och verksamhet

Det finns ett antal områden som kommer att vara avgörande för att med trygghet kunna möta en verksamhet som utvecklas och förändras

- Trygghet med de digitala lösningarna
- Kommunikativa och närvarande ledare i en föränderlig och utvecklande verksamhet som alltid ska ha ett större perspektiv – helheten
- Metodiskt arbete för att tillvarata medarbetares, patienters och närståendes kunskaper och erfarenheter, för att säkra en verksamhet med god kvalitet.

Framgången med den regionaliserade läkarutbildningen, behöver följas upp genom att vi gör en studie för ett nästa steg med en regionaliserad tandläkarutbildning

Strategiskt mål: Jämställda arbetsvillkor

Region Norrbotten ska vara en attraktiv arbetsgivare för såväl kvinnor som män och få flickor och pojkar att vilja utbilda sig till yrken inom vården. Vi ska uppmuntra till otraditionella yrkesval inom regionens olika yrkesgrupper genom att aktivt medverka vid tillfällen där unga möter arbetsmarknaden, genomföra informationsdagar, erbjuda praoplatser och ge unga möjlighet att sommarjobba i regionens verksamheter.

Arbetsmiljöfrågorna och det systematiska arbetsmiljöarbetet ska ständigt vara en av punkterna på arbetsplatsmötet.

Strategiskt mål: Utvecklas och avvecklas med respekt

Framgången för en bra verksamhet är att kunna välkomna och introducera nya medarbetare som ska känna trygghet, utveckla yrkesskicklighet och klara av att möta såväl sina egna som kollegors och patienternas förväntningar. Lika angeläget är att kunna avveckla och avsluta ett långt arbetsliv där medarbetarna känner stolthet för att gå vidare eller avsluta det efter ett långt arbetsliv och där erfarenheterna tas tillvara.

Region Norrbotten ska utveckla strategiska metoder för att båda ta emot nya medarbetare och för att ta tillvara kompetens, erfarenheter och reell kompetens av medarbetarna som närmare sig slutet på arbetslivet genom att ta fram och erbjuda program för kompetensöverföring och ta tillvara handlagskunskapen.

Perspektivet Ekonomi

Perspektivet EKONOMI innebär att vi vill se en ekonomi i balans där intäkter och kostnader möjliggör utrymme att jobba med utveckling.

Strategiskt mål: Ekonomi i balans

Det kommer kräva mod och ansvar för att säkerställa att Region Norrbotten har en ekonomi som kan hantera kommande pensionsutbetalningar för att i nuläget göra avsättningen till pensionskulden, göra investeringar och förändringar av lokaler och verksamhet för att klara av att möta framtidens förväntningar på en behovsstyrd vård. Detta kräver positiva ekonomiska resultat och kontroll på kostnadsutvecklingen.

Strategiskt mål: Ett Norrbotten där människor vill bo och leva

Det ekonomiska utrymmet som skapas från norrbottningarnas skatter samt statsbidrag och skatteutjämnings ska användas så att Norrbotten blir det mest välkommande länet. Modellen med medborgarbudget behöver utredas för att på något område kunna prövas för att göra norrbottningarna mer delaktiga av kommande prioriteringar.

Strategiskt mål: Jämställdhetsbudgetering

Arbetet med att ta fram kommande strategiska planer och budget för 2021 behöver ha utgångspunkt i modellregionarbetet och jämställdhetsrapporten från 2019 behöver ligga till grund för att se till att effekter på jämställdheten synliggjorts. På så sätt kan konsekvenser för jämställdheten beaktas redan från början när förslag på fördelning av resurser och verksamheten utformas.

Strategiskt mål: Kostnadseffektiv verksamhet

Det ska vara lätt att göra rätt och samverka mellan länets kommuner och sjukvården ska utgå från att vi ska använda skatter och avgifter effektivt. Fokus behöver sättas på att rutiner och dokumentation kan förenklas och digitaliseras för att skapa mer tid till omhändertagande och vård.

Möjlighet till jämförelser över tid med andra är en viktig källa till kunskap om kostnadseffektivitet. Kostnaden att producera somatisk hälso- och sjukvård ska på sikt vara i nivå med rikets.

Ekonomi förutsättningar och prioriteringar under perioden 2019 - 2022

Region Norrbottens ekonomi kommer att påverkas och utvecklas av faktorer vi inte alltid kan styra över men även av sådana faktorer vi själva kan välja.

- Befolkningsutvecklingen i länet kommer att förändras vilket påverkar skatteintäkterna. Prognosen visar att personer i åldersgruppen 20–67 kommer att minska med 4 procent, barn och unga upp till 19 år ökar med 7 procent och personer över 67 år ökar med 31 procent.
- Samhällsekonomin tillväxt ser ut att mattas av och det väntas lägre BNP tillväxt.
- Regionens skattesats förändrades 2016 och är 11,34. Det finns inte utrymme att ta ut mer av norrbottningarna utifrån det totala skattetrycket inklusive den kommunala skatten.
- Statens transfereringar i form av statsbidrag och utjämningsystem kommer att förändras, främst beroende på samhällsekonomin utveckling men även förutsättningarna för en stabil majoritet i riksdagen som ser sjukvårdens ökade behov.
- Regionens förmåga att anpassa verksamheten till de ekonomiska förutsättningarna och de demografiska behoven.
- Förändringar på kostnadsutjämnningen som kommer att presenteras under våren och får effekt från 2021 sannolikt till Region Norrbottens fördel.

Samhällsekonomi

Utveckling i procent

	2018	2019	2020	2021	2022
BNP 1)	2,3	1,1	1,3	1,6	1,6
Befolkning 15–74 år 2)	0,8	0,5	0,4	0,4	0,5
Relativ arbetslöshet	6,3	6,4	6,6	6,8	6,8
KPI	2,0	2,5	2,7	2,6	2,6

Källa: SCB och Sveriges Kommuner och Landsting, april 2019

1)Kalenderkorrigerad utveckling 2) Procent av arbetskraften 15–74 år

Uppgifterna baseras på befolkningsutveckling, samhällsekonomin tillväxt, bibehållen skattesats, statens transfereringar i form av statsbidrag och utjämningsystem samt regionens förmåga att anpassa verksamheten till de ekonomiska förutsättningarna.

Kommande nationella utredningar och förändringar kommer att vara faktorer som kommer att påverka Region Norrbottens förmåga att utveckla verksamheten och möta Norrbottningarnas behov av hälso- och sjukvård, regionalutveckling, kultur och kommunikationer.

- Finansiering, subvention och prissättning av läkemedel och regionernas ansvar för nya och effektiva och oftast kostnadsdrivande läkemedel.
- Översyn av vaccinationsprogram och ansvarsfrågan
- Utredningen om God vård och nära vård för en nödvändig omställning i hälso- och sjukvården med fokus på närsjukvården och i vårt fall hälsocentralerna.
- Nätläkarnas villkor och förutsättningar
- Fortsatta satsningar på förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa
- Arbetat med fler standardiserade vårdförlopp för kroniska sjukdomar
- Prestationsbaserade insatser för att korta köerna som vi hoppas ska göra det möjligt att göra regionala prioriteringar för att undvika undanträngningseffekter.
- Nationella välfärdssatsningar som omöjliggjordes med servettbudgeten för 2019 som drog undan 20 miljarder från välfärden och gick till ytterligare ett jobbskatteavdrag.

Ekonomiska effekter och förutsättningar

Den största avgörande faktor som kommer att direkt påverka regionens ekonomi är kommande förändring av utjämningsystemet mellan regioner och kommuner och som skulle enligt utredningen kunna innebära ytterligare dryga 200 miljoner i utjämnning som föreslås genomföras 2021.

Medel för regionala tillväxtansvaret

Det nationella anslaget som regionalt utvecklingsansvarig under 2019 är 131 miljoner och förutsätter att vi avsätter egna resurser för att kunna växla upp de nationella 1:1 medlen. Det kommer att behövas ytterligare regionala resurser under planperioden för att med största sannolikhet möta glappen mellan EUs budgetperioder.

Medel för regional kulturutveckling

För 2019 erhåller Region Norrbotten 47,4 miljoner genom kultursamverkansmodellen, utifrån en bred och omfattande kulturverksamhet med ett starkt regionalt ansvar. Utgångspunkten för statens stöd har varit den bredd och utveckling i av kulturen i Norrbotten. Här finns ett direkt samband till Region Norrbottens egna ekonomiska insats på området.

Investeringar

Under planperioden fortsätter de påbörjande angelägna investeringarna vid Sunderby Sjukhus och prioritera den påbörja planeringen efter en överenskommelse med LKAB projektering och byggstart för att forma framtidens sjukvård i Kiruna för ett modernt och funktionell sjukvård i arktiskt klimat som möter behovet av sjukvård. Ett positivt ekonomiskt utfall kommer att klara finansieringen av investeringar i fastigheter och teknisk utrustning.

Pensionskostnader

De extra avsättningarna som gjordes under 2018 och den antagna placeringspolicy beräknas säkra avsättningen för att det ska finnas medel när utbetalningarna ökar. Det finns inte utrymme att använda avkastningen i dagens verksamhet, utan behöver avsättas för framtiden.

Verksamhetsförändringar

Det kommer vara angeläget att göra ett omfattande arbete med en bred förankring i samtliga verksamheter och personalgrupper för ett uppdrag att flytta verksamhet, uppdrag och resurser från sjukhusvården till närsjukvården och den nära vården på hälsocentralerna. Med utgångspunkt från arbetet med vägen till framtidens häls och vård 2035 och det nationella arbetet med den goda och nära vården.

Digitaliseringen

Ett av de avgörande vägvalen kommer att vara hur Region Norrbotten förmår att på samtliga områden ta till vara de digitala framstegen som görs för att möjliggöra att vården blir tillgänglig och nära för alla Norrbottningar. Prioriterat måste vara att verksamheterna analysera och inför digitala lösningar för att underlätta, avlasta för att klara av uppgiftsväxlingar och personalrekryteringen. Det behövs en samordnad och exekutiv funktion som säkerställer att samtliga delar inom regionen inför digitala lösningar. Kommer kräva såväl investeringar som resursförflyttning.

Ekonomiska resultat som bygger för framtiden

Avkastningen på placerade medel kommer underlätta och säkra kommande pensionsutbetalningar. Det kommer behövs ytterligare medel för att klara digitaliseringen och verksamhetens utveckling att regionen planer för ett två procentigt ekonomiskt resultat. Annat vägval kommer att skjuta skulden på framtiden.

Möjligheter och risker

Med god förankring och ett handslag med samtliga Region Norrbottens medarbetare kommer det vara möjligt att göra en omställning men det kommer att förutsätta att vi vågar göra verksamhet på nytt sätt. Detta gäller samtliga verksamheter och regionens alla uppdrag.

Det finns en uppenbar risk att medarbetare inte kommer att känner igen sig och känner sig delaktig i omställningen, vilket kommer att ge otrygga Norrbottningar som inte känner förtroende för vårdens förändringar därför behöver det finns tid för förståelse och insikt om situationen och behovet av förändringar prioriteras.

Skattesats och befolkningsutveckling

	2019	2020	2021	2022
Utdebitering kr/skattekrona	11,34	11,34	11,34	11,43
Skatteunderlagsutveckling i riket SKL:s underlag feb 2019	2,9	2,9	3,8	4
Antal invånare 1 november året innan SKL prognos feb 2019	250 424	249 799	249 198	248 561

Sveriges Kommuner och Landstings prognos är underlag för bedömning av skatteintäkter och utjämning

Skatt, utjämning och generella statsbidrag mnkr:

	2019	2020	2021	2022
Skatteintäkter	6 588	6 639	6 749	6 914
Del- och slutavräkning	-82			
Summa skatteintäkter	6 506	6 639	6 749	6 914
Inkomstutjämning	719	731	778	827
Kostnadsutjämning	304	319	331	339
Strukturbidrag	163	163	163	163
Regleringsavgift	-48	-48	-51	-82
Läkemedel	730	751	776	799
Generellt statsbidrag	29	15	0	0
Summa statsbidrag och utjämning	1 897	1 931	1 997	2 046
Summa skatt, statsbidrag och utjämning	8 403	8 570	8 746	8 960
Förändring procent:				
Skatteintäkter	1,7	2,0	1,7	2,4
Statsbidrag, utjämning	4,8	1,8	3,4	2,5
Skatt, statsbidrag, utjämning	3,0	2,0	2,1	2,4

Resultat- och balansbudget

Balansbudget baserat på budget för 2019

Resultatbudget	2020	2021	2021
Verksamhetens intäkter	1 150	1 151	1 151
Verksamhetens kostnader	- 9 418	- 9 560	- 9 753
Avskrivningar	- 236	- 253	- 266
Verksamhetens nettokostnad	- 8 504	- 8 662	- 8 868
Skatteintäkter	6 639	6 749	6 914
Generella statsbidrag	1 931	1 997	2 046
Verksamhetens resultat	66	84	92
Finansiella intäkter	217	230	243
Finansiella kostnader	- 114	- 142	- 156
Verksamhetens resultat	169	172	179

Balansbudget Mkr	2020	2021	2022
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	2 973	3 110	3 116
Omsättningstillgångar	5 605	5 980	6 484
Summa tillgångar	8 578	9 090	9 600
Skulder och eget kapital			
Eget kapital	2 987	3 156	3 328
Årets resultat	169	172	179
Avsättningar	3 634	3 974	4 305
Skulder	34	34	34
Långfristiga skulder	1 754	1 754	1 754
Kortfristiga skulder	1 788	1 788	1 788
Summa skulder	8 578	9 090	9 600

Regionbidrag per sektor

Regionbidrag per sektor	2020	2021	2021
Hälso- och sjukvård	8 130,2	8 279,8	8 476,4
Regional utveckling	277,4	285,2	293,3
Politisk verksamhet	41,2	42,2	43,2
Patientnämnden	2,4	2,5	2,6
Regionbidrag	8 451,2	8 609,7	8 815,5

Regionstyrelsen, hälso- och sjukvård och regional utveckling

	2020	2021	2021
Anslag året innan	7 991,5	8 175,2	8 324,8
Prisuppräknning	293,6	281,1	256,1
Demografin	43,1	41,5	38,5
Återföring lönesatsning	-50,0		
Sunderbyn investering	10,0	32,0	12,0
MR	3,0	3,0	
Ambulans		2,0	
Verksamhetsförändringar	-116,0	-210,0	-110,0
Regionbidrag	8 175,2	8 324,8	8 521,4
Regional utveckling	2020	2021	2021
Anslag året innan	311,5	324,8	332,6
Prisuppräknning	7,3	7,8	8,1
Kollektivtrafik	6,0		
Regionbidrag	324,8	332,6	340,7
Patientnämnden	2020	2021	2021
Anslag året innan	-	2,4	2,5
Prisuppräknning	0,1	0,1	0,1
Stödperson	2,3		
Regionbidrag	2,4	2,5	2,6
Politisk verksamhet	2020	2021	2021
Anslag året innan	41,4	41,2	42,2
Prisuppräknning	1,0	1,0	1,0
Omställning partistöd	-1,2		
Regionbidrag	41,2	42,2	43,2

Ett Norrbotten för dig

Oavsett vem du är eller var du bor ska du ha tillgång till en bra vård. Vården ska ges efter behov, det vill säga, den som behöver vården mest ska också få den först, det ska inte finnas gräddfiler för de som kan betala för sig.

Utvecklingen med den ökade psykiska ohälsan hos såväl barn och unga som vuxna måste brytas. Det är ett arbete som kräver en bred samverkan mellan regionen, kommunerna och inte minst civilsamhället. Tillsammans kan vi bryta utvecklingen men det kommer att krävas att vi gemensamt kavlar upp ärmarna och prioriterar att

stärka och förbättra den psykiska hälsan hos länets invånare. Samverkan, flexibilitet och anpassning till förändrade och nya behov är en nyckel för att möta dagens och morgondagens behov.

Vi socialdemokrater vill prioritera den nära vården. Tillgängligheten måste öka, digitaliseringen bli ett verktyg som underlättar och kontakten med vården samma dag du söker den måste bli en självklarhet. Idag är det inte så och det behöver vi ändra på. Resurser kommer att behöva flytta från sjukhusen till hälsocentralerna och från hälsocentralerna till det egna hemmet, kedjan måste hålla ihop.

Vården för de svårt sjuka äldre måste förbättras. Varje person som bollas mellan avdelningar eller mellan region och kommun är en för mycket. En fast vårdkontakt som tar ansvar och säkerställer att medicinering, remisser och andra basala saker fungerar som det ska är en av nycklarna, ökad samverkan en annan.

Regionens uppdrag handlar inte om sjukvård eller kultur. Det handlar om både och. På samma sätt som Region Norrbotten är ansvariga för en stor del av länets hälso- och sjukvård är de också ansvariga för regional utveckling, kollektivtrafik och kultur. Det står inte i motsatsförhållande till varandra utan det handlar om en symbios. Det handlar om att skapa ett attraktivt Norrbotten där människor vill bo och verka. Det handlar om att värna de värden som skapar ett attraktivt och levande Norrbotten, det där som binder människor samman och skapar en känsla av samhörighet och sammanhang och som bidrar till ett livskraftigt län.

I Norrbotten tar vi vara på alla möjligheter. På riktigt. Vi pratar inte bara om dem. Vi har en basnäring i absolut världsklass, vi gör affärer av våra unika förutsättningar, vår besöksnäring går starkt framåt och vi jobbar ständigt med att utveckla andra branscher. Några av världens största företag och varumärken har valt att ha verksamhet hos oss. Det är ingen slump.

Tillsammans skapar vi ett län med framtidstro. Den viktigaste resursen är vi norrbottningar själva. Alla människor som bor, lever i och utvecklar vår landsdel. Alla som genom alla tider har befolkat Norrbotten, det är vi som gör vårt län attraktivt, allt det vi gör och allt det vi skapar.



Socialdemokraterna